

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LVM LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Saadut lausunnot

- **257 lausuntoa**
 - 9 ministeriötä, 19 virastoa, 6 ELY-keskuksista
 - 20 maakuntien liitoista
 - 90 kunnista ja kuntayhtymistä, Kuntaliitto ja 1 kuntien yhteinen lausunto
 - 10 kuntien tai kaupunkien kehittämissyhtiöistä ja toimijoiden välisiltä työryhmiltä
 - 5 valtionyhtiöistä, 8 muista yrityksistä
 - 77 järjestöiltä ja liitoilta
 - 4 satamilta
 - 4 yliopistoilta ja ammattikorkeakouluilta
 - 3 kansalaisilta
- Suunnitelmaluonnokseen näkemyksiä 257 lausunnossa ja vaikutusten arviointiin 149 lausunnossa.

Yleinen palaute

- Suunnitelma tarpeellinen työkalu pitkäjänteisyyden kannalta. Positiivista palautetta, mutta myös paljon kehittämisehdotuksia.
- Liikennejärjestelmän **kokonaisrahoitustasoa** pidettiin riittämättömänä. Paljon lisäsehdotuksia rahoitukseen, eniten tieverkkoihin.
- Suunnitelma koettiin **irralliseksi** muista liikennejärjestelmään vaikuttavista hankkeista, erityisesti fossiilittoman liikenteen tiekartta.
 - Valmistelun eritahtisuudesta johtuen kokonaisvaltaisempi yhteensovittaminen mahdollista seuraavalla suunnittelukierroksella. Tällöin myös hankeyhtiöiden tekemä suunnittelu on edennyt.
- Eniten lausunnoissa käsiteltiin **liikenneverkkoja** sekä **infrastruktuurin kustannusjakoja** sekä joukkoliikennettä ja matkaketjuja.

Visio ja suunnitelman tavoitteet

- **Visiota** pidettiin useissa lausunnoissa onnistuneena, tarpeeksi kunnianhimoisena ja liikennejärjestelmään vaikuttavat megatrendit huomiovana.
- Suunnitelmalle asetettuja **kolmea tavoitetta**, jotka liittyvät saavutettavuuteen, kestävyyteen ja tehokkuuteen, pidettiin useissa lausunnoissa hyvinä. Strategisiin linjauksiin ei lausunnoissa juurikaan otettu kantaa.

Liikenneverkkoja koskeva palaute

- Perusväylänpidon **rahoitustason korotusta kiiteltiin** yleisesti. Huolta mahdollisuuksista vähentää maanteiden (erit. alemman asteisen tieverkon) korjausvelkaa tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Liikenneverkon **kehittämisen rahoitus liian alhainen**, erityisesti **maantiet**. Myös ratapainotusta kannettiin.
- Huolta **liikenneturvallisuus-toimenpiteiden** riittämättömyydestä.
- Yksittäisten väylien kehittämistarpeita esille. **Digirata-hankkeelle** kannatusta.
- Tietopohjaisen päätöksenteon vahvistamiseen positiivinen suhtautuminen, toivottiin laajaa vuorovaikutusta.
- **Kaupunkiseutujen** rahoitusosuus nähtiin riittämättömänä.
- **Kävelyn ja pyöräilyn, liityntäpysäköinnin ja yksityisteiden** rahoitustason kasvattamiset hyviä.
- **Lentoasemaverkostolle** kannatusta, huomiota kiinnitettävä myös mm. lentoliikenteen kehittymiseen.

Yhteisrahoitusmallin periaatteet

- Suunnitelmaluonnoksessa esitetyt kustannusjaot ja niiden periaatteet herättivät **hyvin laajaa vastustusta** kautta linjan.
- Korostettiin **yhteisen sopimisen** ja yhteisymmärryksen tärkeyttä.
- Soveltuvuus lähinnä suuriin hankekokonaisuuksiin.
- Perusteluja kritiikille:
 - pelko alueiden eriarvoistumisesta sekä elinvoimaisuuden heikkenemisestä
 - vajavaiset tiedot vaikutuksista
 - kuntien heikentynyt taloustilanne sekä kuntien muut kustannukset
- Ratkaisuehdotuksia:
 - pikaiset jatkoneuvottelut
 - kustannusjakoperiaatteiden tilapäinen poisto suunnitelmasta ja neuvottelut 2021
 - vaihteluvälin lisääminen prosenttilukuihin
 - yksityiskohtaisempien hankekorien rakentaminen

TEN ja Verkkojen Eurooppa (CEF)

Lausunnot

- **Lisäsehdotuksia TEN**-ydinverkkoon ja kattavaan verkkoon
- Nykyisen TEN-verkon kriteerien saavuttamisen tärkeys
- **CEF:n hyödyntämiselle laaja kannatus.** Suunnitelmavarannon suuri merkitys ja **suunnitelmallisuus.**
- CEF-hankkeita ei sidottava toisten hankkeiden etenemiseen. Tukea myös **rakentamiseen.**

Henkilöliikenteen palveluita koskevat lausunnot

- Joukkoliikennettä ja matkaketjuja koskevia **toimenpiteitä pidettiin hyvinä, lisärahoitustakin** esitettiin. Kehityskohteena esim. kutsuohjattu liikenne. **Elvytystarve**.
- Henkilöjunaliikenteen hankinnoissa vähintään nykyinen palvelutaso.
- **Lentoliikenteen** osalta kannatusta 3 h saavutettavuustavoitteelle, toivottiin valtion vahvempaa sitoutumista. Lentoliikenteen uudet mahdollisuudet.
- **Esteettömyys** vahvasti esillä.

Liikenneturvallisuus

- **Nollavision** pyrkiminen kannatettavaa
- Määrällisten tavoitteiden määrittelyssä **huomioitava nykyiset onnettomuusmäärät**
- Maanteiden parantamisrahoitus ja muut toimenpiteet eivät mahdollista nollavision pääsemistä.
- Toimenpideohjelmaan toivottiin nykyistä enemmän konkretiaa.

Muita huomioita

Kommentteja mm. koskien:

- Saaristoliikennettä
- Alueellisia erityispiirteitä sekä kansainvälisiä yhteyksien huomiointia.
- Osaamisen kehittämistä.

Vaikutusten arvioinnin kokonaisuus ja kehittäminen

Lausunnot

- Arviointi antaa riittävän kuvan suunnitelman vaikutuksista.
- Yleispiirteisyyden takia suunnitelman vaikuttavuus jää kuitenkin epäselväksi.
- Haasteena määrällisen arviointitiedon puute.
- Toivottiin arviointia liikennejärjestelmän kehittämisen alueellisista vaikutuksista ja toimenpiteiden yhteiskunnallisista vaikutuksista eri alueiden kannalta.
- Toivottiin alueiden erityispiirteiden ja alueiden välisten erojen huomioimista.

- Vaikutuksia julkiseen talouteen, erityisesti kuntatalouteen, toivottiin arvioitavan esitettyä tarkemmin. Myös työllisyys- ja elinkeinovaikutuksia peräänkuulutettiin.
- Toivottiin varautumisen, valmiuden ja kokonaisturvallisuuden arviointia.
- Esitettiin laajalti kehittämistarpeita aineistojen ja menetelmien osalta.

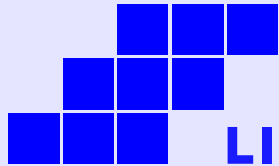
Palautteen huomiointi

- Palaute huomioidaan vaikutusten arvioinnin kehittämisessä ja jatkotyössä.

Ympäristövaikutusten arviointi SOVA-laki (200/2005, 2.1 §)

Lausunnot

- Vastaa sisällöllisesti lain mukaista tarkastelua.
- Annettiin tarkentamisehdotuksia ympäristöasioiden käsittelyyn ja arviointiin.
- Toivottiin painotettavan ympäristö-, luonto-, ilmasto- ja terveysvaikutusten arviointia.
- Toivottiin esteettömyysnäkökulman ja yhdenvertaisen liikkumismahdollisuuksien huomiointia.
- Nähtiin, että ympäristövaikutusten huomioiminen jää keskeisesti jatkosuunnittelun, kuten investointiohjelman valmistelun, varaan suunnitelman ja arvioinnin yleispiirteisyyden takia.
- Suunnitelman ympäristövaikutusten seurannan tärkeyttä korostettiin.

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

